

REPETITOR: een uitspraak oefenprogramma in ontwikkeling

Alied Blom, IT&C, TU Delft, Henk van den Heuvel, CLST, Radboud Universiteit, Nijmegen.

Onder de naam REPETITOR is in 2008 een samenwerkingsproject tussen de TU Delft en de RU Nijmegen van start gegaan, dat tot doel heeft een uitspraak oefenprogramma met automatische feedback te ontwikkelen. Voor het onderwijs Nederlands als Tweede Taal (NT2) betekent een dergelijk programma een grote vooruitgang.

Een correcte uitspraak van om het even welke taal vergt gestage oefening met veelvuldige correctie, maar voor de docent is correctie op uitspraakfouten een tijdrovende bezigheid, en slecht in te passen in het stramien van een groepsles. Met automatische feedback op de uitspraak kan dit onderdeel van het leerproces goeddeels via zelfstudie worden aangeboden. REPETITOR ligt in het verlengde van het programma Dutch-CAPT dat in 2007 door de RU Nijmegen ontwikkeld is¹. Het basisprincipe is dat uitingen van NT2-leerders gecontroleerd worden op een gespecificeerd aantal potentiële uitspraakfouten. Op basis hiervan wordt een goed/foutmelding afgegeven, en gedetailleerdere feedback op gedetecteerde fouten.

Het programma REPETITOR, dat bedoeld is voor beginners of gevorderden met elementaire uitspraakproblemen, maakt deel uit van De Delftse Methode: Nederlands voor Buitenlanders, aan de TU Delft ontwikkeld. Het leermateriaal van deze methode bestaat uit intensief te bestuderen en te beluisteren teksten, waarop ook het verdere oefeninstrumentarium gebaseerd is. Er is onder meer een geautomatiseerd luisteroefenprogramma, waarbij een deel van een bestudeerde tekst beluisterd en vervolgens ingetypt wordt, waarna automatische score- en foutmelding volgt. Met REPETITOR wordt de Delftse oefenprogrammatuur aangevuld met een geautomatiseerd uitspraak oefenprogramma.

Hoe werkt Repetitor? De gebruiker kiest een van de bestudeerde teksten, en krijgt een fragment van die tekst zin voor zin te horen, en desgewenst ook te zien. Nadat de zin beluisterd is, start de gebruiker de opnameprocedure en spreekt de zin in. Na korte tijd verschijnt de zin op het scherm, met een indicatie van eventuele gedetecteerde fouten: de letters van een verkeerd uitgesproken lettergreep zijn onderstreept en foute woordklemtonen zijn ook aangeduid. De gebruiker vergelijkt vervolgens de eigen opname met het uitspraakvoorbeeld, en probeert het opnieuw, ditmaal hopelijk met een beter resultaat. Nadere advisering ter verbetering van fouten wordt niet nagestreefd, alleen al vanwege de daarvoor benodigde terminologie; bovendien gaan wij ervan uit dat zorgvuldige vergelijking van de eigen opname met het uitspraakvoorbeeld plus een aanduiding van de gedetecteerde fouten de meeste uitspraakproblemen zal doen verdwijnen. Als er geen fout (meer) gedetecteerd wordt, kan de volgende zin beluisterd en ingesproken worden. Na drie pogingen kunnen gebruikers met een hardnekkig uitspraakprobleem eveneens door naar een volgende zin.

Om het detectiegedeelte te trainen zijn inmiddels zo'n 70 lessen van ruim 40 NT2-sprekers opgenomen en geanalyseerd. REPETITOR zal naar verwachting eind 2008 in een testversie op het netwerk van de TU Delft draaien; de eveneens geplande productversie op DVD zal in de loop van 2009 beschikbaar komen.

Alied Blom en Henk van den Heuvel zijn verantwoordelijk voor het Repetitor-project aan de TU Delft respectievelijk de RU Nijmegen.

¹ Zie <http://lands.let.ru.nl/~strik/research/Dutch-CAPT/index.html>

Nederlands voor buitenlanders. De Delftse Methode.

startmenu

De Delftse methode
Nederlands voor buitenlanders

Les 1

stap 1

stap 2

stap 3

stap 4

stap 5

stap 6

1 Hoe heet jij?
2
3 Naam: Eva Sterk
4 Adres: Steenstraat, nummer 10
5 Plaats: Rotterdam
6 Telefoon: 010 - 213 4578
7

spreek na